

NHỮNG CHUYỂN BIẾN MỚI TRONG QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN CỦA DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN TRUNG QUỐC*

GS, TS. TRƯƠNG QUÝ**

1. Xu hướng, đặc điểm phát triển mới của doanh nghiệp tư nhân Trung Quốc

Thứ nhất, thúc đẩy chuyển đổi, nâng cấp và nâng cao chất lượng, hiệu quả.

Trong bối cảnh tình hình kinh tế và môi trường cạnh tranh trên thị trường hiện nay, khu vực kinh tế tư nhân Trung Quốc đẩy mạnh chuyển đổi, nâng cấp và chú trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả. Ngày càng nhiều doanh nghiệp tư nhân chủ động thúc đẩy chuyển đổi số, ứng dụng các công nghệ như điện toán đám mây, dữ liệu lớn (big data), trí tuệ nhân tạo (AI), internet vạn vật (IoT)... nhằm xây dựng quá trình sản xuất thông minh hóa, tự động hóa và số hóa.

Thứ hai, đổi mới mô hình tiếp thị và mở rộng kênh thị trường.

Công nghệ số đã cung cấp cho doanh nghiệp tư nhân Trung Quốc các phương thức tiếp thị và kênh thị trường phong phú. Các hình thức tiếp thị số như mạng xã hội, nền tảng thương mại điện tử, phát trực tiếp (livestream)... đã giúp

các doanh nghiệp tiếp cận chính xác hơn với khách hàng mục tiêu, nâng cao độ nhận diện thương hiệu và doanh số sản phẩm.

Thứ ba, thúc đẩy tích hợp ngành và phát triển phối hợp.

Cuộc cách mạng công nghệ đã phá vỡ ranh giới giữa các ngành truyền thống, thúc đẩy quá trình tích hợp ngành và phát triển phối hợp. Doanh nghiệp tư nhân đóng vai trò quan trọng trong quá trình này thông qua hợp tác liên ngành, tích hợp chuỗi giá trị, từ đó tạo ra những hệ sinh thái ngành nghề và mô hình kinh doanh mới.

Thứ tư, nâng cao năng lực đổi mới và sức cạnh tranh trên thị trường.

Phát triển dựa trên đổi mới đã trở thành chiến lược cốt lõi của các doanh nghiệp tư nhân. Trước làn sóng cách mạng công nghệ và chuyển dịch ngành nghề, ngày càng nhiều doanh nghiệp xem đổi mới là chìa khóa để nâng cao năng lực cạnh tranh. Trong các lĩnh vực công nghệ then chốt như thông tin 5G, AI, năng lượng mới, doanh nghiệp tư nhân đã đạt được những thành quả đáng kể. Thông qua chuyển đổi số, doanh nghiệp tư nhân có thể nâng cao khả năng ứng biến, đáp ứng tốt hơn với những thay đổi và thách thức từ thị trường.

* Tạp chí Diễn đàn Nhân dân, số 5-2025, tr.30-35

** Tổng Thư ký Viện Nghiên cứu phát triển phối hợp vùng kinh tế Bắc Kinh - Thiên Tân - Hà Bắc thuộc Đại học Nam Khai

Thứ năm, thúc đẩy sự trôi dạt của kinh tế chia sẻ và kinh tế gig.

Cuộc cách mạng công nghệ đã thúc đẩy sự bùng nổ của các mô hình kinh tế mới như kinh tế chia sẻ và kinh tế gig (việc làm ngắn hạn, linh hoạt). Trong lĩnh vực kinh tế chia sẻ, doanh nghiệp tư nhân đã xây dựng các nền tảng chia sẻ, tích hợp các nguồn lực xã hội chưa sử dụng hết, qua đó nâng cao hiệu quả sử dụng tài nguyên và tối ưu hóa phân bổ. Kinh tế gig cũng ngày càng phát triển mạnh mẽ. Nhiều doanh nghiệp tư nhân sử dụng nền tảng trực tuyến để đăng tải các nhiệm vụ, công việc ngắn hạn, thu hút đông đảo lao động tự do tham gia.

2. Những khó khăn trong quá trình phát triển của doanh nghiệp tư nhân Trung Quốc

Thứ nhất, chi phí vận hành trong nước gia tăng đã gây ảnh hưởng đáng kể đến sự phát triển của doanh nghiệp tư nhân. Trong bối cảnh chuỗi cung ứng toàn cầu ngày càng bất ổn, giá nguyên liệu và chi phí vận chuyển không ngừng leo thang đã gây thêm gánh nặng cho hoạt động sản xuất, kinh doanh, buộc doanh nghiệp phải tìm được điểm cân bằng giữa việc kiểm soát chi phí và nâng cao hiệu quả để ứng phó với thách thức này.

Vấn đề chi phí cho nguồn vốn tăng cao hoặc khó khăn trong tiếp cận nguồn vốn cũng hết sức nghiêm trọng. So với doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp tư nhân thường thiếu nguồn lực tài chính mạnh mẽ, và cũng gặp nhiều áp lực trong việc thu hút, giữ chân nhân tài. Ngoài ra, chi phí lao động ngày một tăng cũng góp phần làm gia tăng gánh nặng vận hành.

Thứ hai, sự phức tạp và tính bất định của tình hình quốc tế cũng gây tác động rõ rệt đến doanh nghiệp tư nhân Trung Quốc. Trong bối cảnh toàn cầu hóa kinh tế, những bất ổn từ môi trường quốc tế đã mang đến rủi ro cho các kế

hoạch đầu tư và mở rộng thị trường nước ngoài của doanh nghiệp tư nhân. Xung đột thương mại gia tăng - đặc biệt là căng thẳng thương mại Mỹ - Trung - cũng mang lại thách thức to lớn cho các doanh nghiệp tư nhân phụ thuộc vào xuất khẩu. Bên cạnh đó, sự bất ổn trong chuỗi cung ứng toàn cầu, rủi ro địa chính trị cũng là những yếu tố không thể xem nhẹ.

Thứ ba, cuộc cách mạng công nghệ lấy kỹ thuật số làm trung tâm và sự thay đổi trong cơ cấu ngành đã mang lại cơ hội chưa từng có cho doanh nghiệp tư nhân, đồng thời cũng kèm theo không ít thách thức. Mặc dù một số doanh nghiệp đã ứng dụng AI để tối ưu hóa quy trình sản xuất, nhưng tốc độ thay đổi công nghệ quá nhanh khiến nhiều doanh nghiệp tư nhân khó theo kịp, đứng trước nguy cơ bị thị trường đào thải. Việc ứng dụng công nghệ mới cũng làm tăng chi phí vận hành, nâng cao rào cản kỹ thuật, cũng như kéo theo vấn đề an ninh dữ liệu và bảo vệ quyền riêng tư.

Thứ tư, một số chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế tư nhân vẫn còn khó khăn trong việc triển khai thực tế. Dù cấp trung ương đã ban hành nhiều chính sách hỗ trợ, nhưng trong quá trình thực hiện tại địa phương vẫn tồn tại vấn đề “1km cuối cùng”¹. Điều này phản ánh rằng, trong một số khu vực, quá trình quán triệt và thực thi chính sách còn hạn chế; quá trình xây dựng chính sách còn thiếu tính hệ thống và mục tiêu chưa rõ ràng, khiến doanh nghiệp khó được hỗ trợ thiết thực trong quá trình phát triển.

3. Giải pháp nâng cao tính linh hoạt và sức chống chịu của doanh nghiệp tư nhân Trung Quốc

Thúc đẩy đổi mới sáng tạo: Xây dựng hệ sinh thái mới về chuyển đổi số và nghiên cứu công nghệ

Thúc đẩy triển khai hiệu quả các chính sách như “Kế hoạch hành động chuyển đổi số ngành

sản xuất” và “Chương trình hành động chuyển đổi số cho doanh nghiệp nhỏ và vừa (giai đoạn 2025-2027)”. Tăng cường phát triển các sản phẩm, công nghệ và quy trình mới có quyền sở hữu trí tuệ độc lập do doanh nghiệp tư nhân làm chủ. Hỗ trợ doanh nghiệp hợp tác với các trường đại học, viện nghiên cứu để cùng xây dựng trung tâm kỹ thuật và vườn ươm công nghệ, thúc đẩy liên kết sâu rộng giữa sản xuất - học thuật - nghiên cứu, đẩy mạnh đổi mới công nghệ và chuyển giao kết quả nghiên cứu. Tập trung bồi dưỡng các doanh nghiệp “chuyên sâu, tinh nhuệ, đặc sắc, đổi mới”, dẫn dắt doanh nghiệp chuyển đổi từ sản xuất sản phẩm đơn thuần sang cung cấp giải pháp tích hợp “sản phẩm + dịch vụ”.

Tối ưu hóa cơ cấu: Xây dựng hệ sinh thái cụm ngành và phối hợp quốc tế

Thực hiện kế hoạch bồi dưỡng doanh nghiệp tư nhân. Tích cực dẫn dắt các doanh nghiệp tư nhân có tiềm lực thông qua sáp nhập - tái cấu trúc, chiến lược thương hiệu và hỗ trợ lên sàn, để nâng cao ảnh hưởng và khả năng kiểm soát chuỗi ngành, từ đó hình thành những biểu tượng ngành có tầm ảnh hưởng toàn cầu.

Phát triển hệ sinh thái “doanh nghiệp nòng cốt - chuỗi ngành - cụm ngành”. Phát huy vai trò “đầu tàu” của các doanh nghiệp dẫn dắt, tập trung thu hút và bồi dưỡng một số doanh nghiệp có mối liên kết ngành mạnh, thúc đẩy sự mở rộng theo chiều trước và sau của chuỗi ngành. Khuyến khích các doanh nghiệp tư nhân có thực lực mở rộng thương hiệu, tích cực tham gia hợp tác quốc tế và cạnh tranh toàn cầu.

Nâng cấp dịch vụ: Hoàn thiện hệ thống hỗ trợ chuyên sâu và cải cách chất lượng

Xây dựng nền tảng tổng hợp “tài chính + công nghệ + thông tin + môi trường kinh doanh”. Chính phủ cần tạo dựng môi trường kinh doanh thuận lợi, cung cấp dịch vụ “không phân

biệt, đồng hành” trong suốt vòng đời phát triển của doanh nghiệp, thực sự đạt đến tinh thần “không gọi không đến, gọi là có mặt, phục vụ chu đáo”, tạo ra môi trường mềm dẻo để thúc đẩy doanh nghiệp đổi mới, phát triển.

Chiến lược tương lai: Chiếm lĩnh các ngành mới nổi và điểm cao phát triển bền vững

Trước cuộc cạnh tranh ngành nghề trong tương lai, doanh nghiệp tư nhân cần lấy đổi mới làm hạt nhân, thúc đẩy đột phá công nghệ, bố trí sớm ở các lĩnh vực chiến lược như AI, y dược sinh học, trung hòa carbon... Thiết lập các quỹ chỉ đạo chuyên biệt, khuyến khích doanh nghiệp tham gia vào các dự án khoa học công nghệ trọng điểm quốc gia như “nghiên cứu não bộ và não nhân tạo” hay “xây dựng mạng truyền thông lượng tử”. Hỗ trợ vốn tư nhân đầu tư vào ngành dịch vụ hiện đại như công nghệ tài chính, năng lượng xanh, sáng tạo kỹ thuật số...

Phối hợp đa chiều: Thúc đẩy hệ thống chính sách thích ứng, nâng cao động lực phát triển cho doanh nghiệp tư nhân

Xây dựng cơ chế thích ứng động gồm “hộp công cụ chính sách - cơ chế thực thi - phản hồi hiệu quả”, từ đó truyền động lực phát triển bền vững cho doanh nghiệp tư nhân. Chính phủ cần phát huy vai trò “người xây dựng nền tảng”, thúc đẩy hình thành hệ sinh thái ba chiều: “Doanh nghiệp lớn - nhỏ kết nối”, “sản xuất - học tập - nghiên cứu - ứng dụng phối hợp”, “liên kết vùng” ■

NHƯ MAI tóm lược và giới thiệu

¹ “1 km cuối cùng” là một khái niệm quan trọng được đề xuất từ Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ XVIII. Ban đầu, khái niệm “1 km cuối cùng” dùng để chỉ “chặng cuối cùng của một hành trình dài”, và hiện nay, khái niệm này thường được dùng để mô tả “giai đoạn khó khăn”, “thử thách cuối cùng” trong một quá trình thực hiện chính sách hay cung cấp dịch vụ.